

DOPUNU PROGRAMA

STRUČNOG UPRAVNOG ISPITA ZA VJEŽBENIKE I ZAPOSLENIKE NA RAZINI BOSNE I HERCEGOVINE

1. U Programu stručnog upravnog ispita za vježbenike i zaposlenike na razini Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 46/04) u naslovu, točki 1. i poglavlju II. iza riječi "vježbenika" dodaje se zarez i riječi: "državnih službenika", a u točki 2. iza riječi "vježbenici" dodaje se zarez i riječi: "državni službenici", dok se u točki 3. ispred riječi "višu" dodaje riječ "visoku".

2. Iza točke 3. dodaje se novo poglavlje II. koje glasi: "II. Program polaganja stručnog ispita za vježbenike i druge osobe visoke školske spreme", a ispred točke 4. dodaje se nova točka 4. koja glasi:

"4. Program stručnog ispita za vježbenike i druge osobe visoke školske spreme, u okviru predmeta iz točke IV. Odluke o stručnom ispitu, sadrži slijedeće gradivo i pravna vrela i to:

1) Osnove ustavnog sustava

a) Gradivo

Ustavni sustav Bosne i Hercegovine prema Ustavu Bosne i Hercegovine (Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini - Aneks 4), koji obuhvaća:

- opće karakteristike Bosne i Hercegovine kao države (demokratska načela, sastav, kretanje roba, usluga, kapitala i osoba, glavni grad, simboli i državljanstvo),
- ljudska prava i temeljne slobode (ljudska prava, međunarodni standardi, katalog prava, izbjeglice i raseljene osobe i Povjerenstvo za ljudska prava),
- mjerodavnosti institucija Bosne i Hercegovine,
- mjerodavnosti entiteta,
- dodatne mjerodavnosti Bosne i Hercegovine,
- Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine (Dom naroda i Zastupnički dom - izbor, mandat i ovlasti),
- Predsjedništvo Bosne i Hercegovine (izbor, mandat i ovlasti),
- Vijeće ministara (sastav, izbor i ovlasti),
- Ustavni sud Bosne i Hercegovine (sastav, mjerodavnost i odluke),
- Središnja banka Bosne i Hercegovine (sastav i mjerodavnost).

b) Pravni izvori

- Ustav Bosne i Hercegovine (Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini - Aneks 4),
- Sporazum o ljudskim pravima (Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini - Aneks 6).

2) Osnove uprave BiH

a) Gradivo

(1) Osnove uprave BiH

- načela organiziranja i rada tijela uprave (načela zakonitosti, samostalnosti, učinkovitosti, javnosti, uporabe jezika i pisma),
- poslovi uprave (provođenje utvrđene politike i izvršavanje zakona i drugih propisa, obavljanje upravnog nadzora, donošenje provedbenih propisa, predlaganje i davanje preporuka iz oblasti zakonodavstva, odgovaranje na pitanja tijela zakonodavne vlasti, obavljanje drugih upravnih i stručnih poslova određenih zakonom i drugim propisima),
- povjeravanje javnih ovlasti (kome se povjeravaju, način povjeravanja i upravni nadzor nad radom institucija koje imaju javne ovlasti),

- odnos tijela uprave prema tijelu zakonodavne vlasti (odgovornosti i ovlasti),
- odnos tijela uprave prema tijelima izvršne vlasti (ovlasti tijela izvršne vlasti),
- međusobni odnosi tijela uprave (ovlasti i obveze tijela uprave u međusobnim odnosima, međusobna suradnja tijela uprave na istoj i različitoj razini vlasti),
- odnosi tijela uprave prema ombudsmanima,
- odnosi tijela uprave prema poduzećima (društvima) i drugim pravnim osobama,
- odnos tijela uprave prema strankama,
- načela organizacije tijela uprave,
- pravilnik o unutarnjem ustrojstvu tijela uprave (sadržaj i način donošenja),
- rukovoditelj tijela uprave i njegov zamjenik (imenovanje i smjenjivanje, ovlasti i odgovornosti),
- rukovodeći državni službenici i službenici s posebnim ovlastima (postavljanje, smjenjivanje i ovlasti),
- sredstva za rad tijela uprave (vrste sredstava),
- inspekcijski nadzor (tko obavlja inspekcijski nadzor, pokretanje postupka, ovlasti i obveze inspektora, vrste upravnih mjera).

(2) Državna tijela uprave

- odnosi Vijeća ministara BiH i državnih tijela uprave prema Predsjedništvu BiH,
- odnos državnih tijela uprave prema Vijeću ministara BiH,
- utemeljenje i vrste državnih tijela uprave,
- upravljanje državnim tijelima uprave (ministar i njegov zamjenik - imenovanje, ovlasti i obveze, direktor i zamjenik direktora upravne organizacije - imenovanje, ovlasti i obveze),
- rukovodeći državni službenici u državnim tijelima uprave (vrste, postavljanje, ovlasti i odgovornost),
- odgovornost ministra i njegovog zamjenika i direktora upravne organizacije,
- propisi i drugi akti državnih tijela uprave,
- odnosi državnih tijela uprave prema entitetskim tijelima uprave i Brčko Distrikta BiH,
- inspekcijski nadzor (zajedničke odredbe, upravna inspekcija).

(3) Osnove lokalne samouprave

- sadržaj poslova lokalne samouprave,
- upravni nadzor nad radom tijela lokalne samouprave, - pravo općina na međusobnu suradnju i udruživanje u saveze i druge oblike udruživanja.

b) Pravni izvori

- Zakon o upravi Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02),
- Zakoni o osnovama lokalne samouprave entiteta.

3) Upravni postupak i upravni spor

a) Gradivo

(1) Upravni postupak

(a) Opće odredbe

- osnovna načela,
- mjerodavnost (stvarna i mjesna mjerodavnost, prostorno ograničenje mjerodavnosti, sukob mjerodavnosti, službena osoba ovlaštena za vođenje postupka i za rješavanje, pravna pomoć, izuzeće),
- stranka i njeno zastupanje (pojam stranke, procesna sposobnost i zakonski zastupnik, vrste zastupnika - privremeni zastupnik, zajednički predstavnik i punomoćnik),
- općenje tijela i stranaka (podnesci, pozivanje i zapisnik),
- dostavljanje pismena (način dostavljanja, obvezno osobno dostavljanje, posredno dostavljanje, posebni slučajevi dostavljanja, dostavnica i greške u dostavljanju),
- rokovi (vrste i računanje rokova),

- povrat u prijašnje stanje (uvjeti, rokovi i odlučivanje o povratu u prijašnje stanje),
- troškovi postupka (troškovi tijela i stranaka i oslobađanje od plaćanja troškova).

(b) Prvostupanjski postupak

- pokretanje postupka i zahtjevi stranaka (pokretanje postupka, izmjena zahtjeva, odustajanje od zahtjeva i nagodba),
- postupak do donošenja rješenja (zajedničke odredbe, skraćeni postupak, poseban ispitni postupak, prethodno pitanje, usmena rasprava),
- dokazivanje (opće odredbe, isprave, uvjerenja, svjedoci, izjava stranke, vještaci, tumači i uviđaj),
- rješenje (tijelo koji donosi rješenje, oblik i sastavni dijelovi rješenja, vrste rješenja, rok za izdavanje rješenja, ispravljanje grešaka u rješenju),
- zaključak.

(c) Pravni lijekovi

Redoviti pravni lijekovi:

- žalba (pravo žalbe, mjerodavnost tijela za rješavanje po žalbi, rok za žalbu, sadržaj žalbe, predavanje žalbe, rad prvostupanjskog tijela po žalbi, rješavanje drugostupanjskog tijela po žalbi, žalba kada prvostupanjsko rješenje nije donijeto u zakonskom roku, rok za donošenje rješenja po žalbi).

Izvanredni pravni lijekovi:

- obnova postupka (pokretanje i rješavanje o obnovi postupka),
- mijenjanje i poništavanje rješenja u svezi s upravnim sporom,
- zahtjev za zaštitu zakonitosti,
- poništenje i ukidanje po pravu nadzora,
- ukidanje i mijenjanje pravomoćnog rješenja uz pristanak ili po zahtjevu stranke,
- izvanredno ukidanje rješenja,
- oglašavanje rješenja ništavim,
- pravne posljedice poništavanja i ukidanja.

(d) Izvršenje rješenja i zaključka

- izvršno rješenje (kad rješenje postaje izvršno),
- administrativno izvršenje (uvjeti i način izvršenja - zaključak o dozvoli izvršenja),
- izvršenje nenovčanih obveza,
- izvršenje radi osiguranja,
- privremeni zaključak o osiguranju.

(2) Upravni spor

- pravo na pokretanje upravnog spora (tko može pokrenuti upravni spor),
- mjerodavnost suda za rješavanje upravnog spora,
- upravni akti protiv kojih se može pokrenuti upravni spor,
- upravni akti protiv kojih se ne može pokrenuti upravni spor,
- pobijanje upravnog akta (razlozi za pobijanje),
- pokretanje upravnog spora (tužba, rok i sadržaj tužbe),
- odluke suda u upravnom sporu (presude i rješenja),
- izvanredni pravni lijekovi,
- obveznost presuda,
- postupak zaštite sloboda i prava građana zajamčenih Ustavom.

b) Pravni izvori

- Zakon o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", broj 29/02 i 12/04),
- Zakon o upravnim sporovima ("Službeni glasnik BiH", broj 19/02).

4) Radni odnosi

a) Gradivo

- zaključivanje ugovora o radu (ugovor i uvjeti za zaključivanje ugovora), probni rad i ugovor na neodređeno i određeno vrijeme,
- vježbenici i volonterski rad,
- radno vrijeme,
- odmori i odsustva,
- zaštita zaposlenika (maloljetnika, žena i materinstva, privremeno ili trajno nesposobnih za rad),
- plaće i naknade plaće,
- naknada štete,
- prestanak ugovora o radu (način prestanka ugovora, otkaz ugovora, otkazni rok, otpremnina, program zbrinjavanja viška zaposlenika),
- ostvarivanje prava i obveza iz radnog odnosa (odlučivanje o pravima i zaštita prava iz radnog odnosa),
- kolektivni ugovori (pojam i pitanja koja se ugovorom uređuju),
- mirno rješavanje kolektivnih radnih sporova (mirenje i arbitraža),
- radna knjižica,
- štrajk (pojam i uvjeti za štrajk).
- prijam u radni odnos (opći i posebni uvjeti za prijam u radni odnos),
- provođenje natječaja i oglasa (sadržaj, rok za podnošenje prijave i izbor kandidata),
- prijem u radni odnos,
- probni rad,
- radni odnos na određeno vrijeme,
- prava i obveze državnih službenika,
- stručna sprema državnih službenika,
- stručna izobrazba i usavršavanje,
- vježbenici u tijelima uprave,
- stručni ispit (osobe koje polažu ispit i uvjeti za polaganje ispita),
- državni službenici s posebnim ovlastima,
- ocjenjivanje i unapređenje državnih službenika,
- službena zvanja državnih službenika,
- radno vrijeme, odmori i odsustva državnih službenika,
- odgovornost državnih službenika za povrede službene dužnosti,
- vrste povreda službene dužnosti (lake i teške povrede),
- stegovne mjere i kazne za povrede službene dužnosti,
- postupak zbog povrede službene dužnosti,
- udaljenje iz službe,
- smjenjivanje s položaja, odnosno dužnosti,
- izvršenje izrečenih disciplinskih mjera, odnosno kazni,
- odgovornost za štetu,
- stavljanje državnih službenika na raspolaganje,
- prestanak radnog odnosa,
- pravo na štrajk državnih službenika tijela uprave,
- rješavanje o pravima i dužnostima državnih službenika.

b) Pravni izvori

- Zakon o radu u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 26/04),
- Zakon o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 19/02, sa kasnijim izmjenama i dopunama),

5) Uredsko poslovanje u tijelima uprave

a) Gradivo

(1) Uredsko poslovanje

- pojam, sadržaj i značaj uredskog poslovanja,
- načela uredskog poslovanja,
- značenje pojedinih izraza u uredskom poslovanju (akt, prilog, predmet, dosje, fascikl, arhivska građa, registracijski materijal, pisarnica, arhiva),
- osnovne knjige evidencije u uredskom poslovanju,
- pojam i značaj klasifikacijskih oznaka predmeta i akata,
- primanje, otvaranje, pregledanje i raspoređivanje (signiranje) pošte, odnosno akata,
- zavođenje akata (način i vrijeme zavođenja, prijamni štambilj),
- evidencija o predmetima i aktima (upisnik prvostupajskih predmeta upravnog postupka, upisnik drugostupajskih predmeta upravnog postupka, djelovodnik predmeta i akata, djelovodnik za povjerljivu i strogo povjerljivu poštu),
- dostavljanje predmeta i akata u rad (interna dostavna knjiga, i prijam i otprema računa),
- rad državnih službenika ovlaštenih za rješavanje predmeta i akata (prikupljanje podataka, sastavni dijelovi službenog akta, vraćanje riješenih predmeta u pisarnicu),
- razvođenje akata i predmeta,
- rokovnik predmeta,
- otpremanje pošte (način otpremanja pošte, knjiga otpreme pošte putem teklića i knjiga otpreme pošte putem pošte).

(2) Arhivsko poslovanje

- arhivski poslovi tijela uprave (arhiviranje i čuvanje završenih predmeta i akata, vođenje i korištenje arhivske knjige, uvjeti za čuvanje registracijskog materijala i arhivske građe, Lista kategorija registracijskog materijala s rokovima čuvanja, postupak odabiranja arhivske građe iz registracijskog materijala i način primopredaje arhivske građe mjerodavnom arhivu).

(3) Poslovi ovjere potpisa, rukopisa i prijepisa

- postupak ovjere potpisa, rukopisa i prijepisa (mjerodavnost za ovjeru, ovjera potpisa i rukopisa, ovjera prijepisa i posebni slučajevi ovjere).

(4) Pečati tijela vlasti

- pečati tijela vlasti (namjena, oblik, sadržaj, izrada, čuvanje i uporaba, evidencije, nestanak i izrada novog umjesto nestalog pečata).

b) Pravni izvori

- Odluka o uredskom poslovanju ministarstava, službi, institucija i drugih tijela Vijeća ministara BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 21/01 i 29/03),
- Naputak o načinu vršenja uredskog poslovanja ministarstava, službi, institucija i drugih tijela Vijeća ministara BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 15/03),
- Zakon o pečatu institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 12/98 i 14/03),
- Naputak o načinu izrade, čuvanja, vođenja evidencije i uništavanja pečata institucija BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 22/98).

NAPOMENA: Do donošenja provedbenih akata neće se ispitivati gradivo vezano za arhivsko poslovanje."

Dosadašnja poglavlja II., III. i IV. postaju poglavlja III., IV. i V.

Dosadašnje točke 4., 5. i 6. postaju točke 5., 6. i 7.

3. Ovaj program stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".